

Att arbeta och leda i en politiskt styrd organisation

Trainee Halland
18 september 2019

Punkter för passet

- Introduktion
 - Utgångspunkter och förutsättningar: demokrati, politik och tjänstemän, vad och hur
- Kommunikation
 - Vilka relationer finns?
- Sammanfattning

Att arbeta och leda i en politiskt styrd organisation

UTGÅNGSPUNKTER

Utgångspunkter

- Plutokrati
 - den politiska makten fördelas efter förmögenhet eller inkomst
- Teknokrati
 - en hypotetisk statsform där vetenskapen skulle ha kontroll över allt beslutsfattande. (Jfr meritokrati)
- Demokrati
 - den politiska makten utgår från dess medborgare, förtroendevalda representanter utses genom fria val
 - = representativ demokrati

Utgångspunkter

- Demokrati
 - den politiska makten utgår från dess medborgare, förtroendevalda representanter utses genom fria val
 - = representativ demokrati
- Regeringsformen
- Förvaltningslagen
- Kommunallagen
- Offentlighetsprincipen
- Likställighetsprincipen
- Sekretess
- Meddelarfrihet

År	Antal förtroendevalda	Antal kommuner	Förtroende valda per kommun	Antal tjänstemän
1951	200 000	2 500	80	100 000
1962	125 000	1 000	125	
1974	50 000	278	180	
1980	70 000	279	250	
1993	50 000	286	175	
1995	48 000	288	166	
1999	44 500	289	154	
2003	42 226	290	146	
2007	39 150	290	135	735 000

Förtroendevald

Förtroendevald

Förtroendevald

Förtroendevald

- Politiker
- "Fritidspolitiker"

Politiker på heltid jämfört med flertalet förtroendevalda som har ett politiskt uppdrag i nämnd, styrelse eller fullmäktige utöver sitt ordinarie jobb.

De har skilda förutsättningar, men ser omvärlden någon skillnad på dem?

Förtroendevald

- IV, V, VI
- I, II, III
 - II ½ (Clone Wars)
- VII
 - III ½ (Rogue One)
- VIII
 - III ½ (Solo)
- IX

- "Fritidspolitiker"
 - Nämnd ca 11 ggr/år
 - Kommunfullmäktige ca 7 ggr/år

Tjänstemannen kan ha jobbat med ett ärende under lång tid och har bra insyn i utvecklingen av det.

Den förtroendevalda har ofta en mycket kort tid på sig att sätta sig in i ärendet, och ärendet är en av många skilda ärenden på sammanträdets agenda.

[Ett exempel](#)

Förtroendevald – Tjänsteman

VAD – HUR

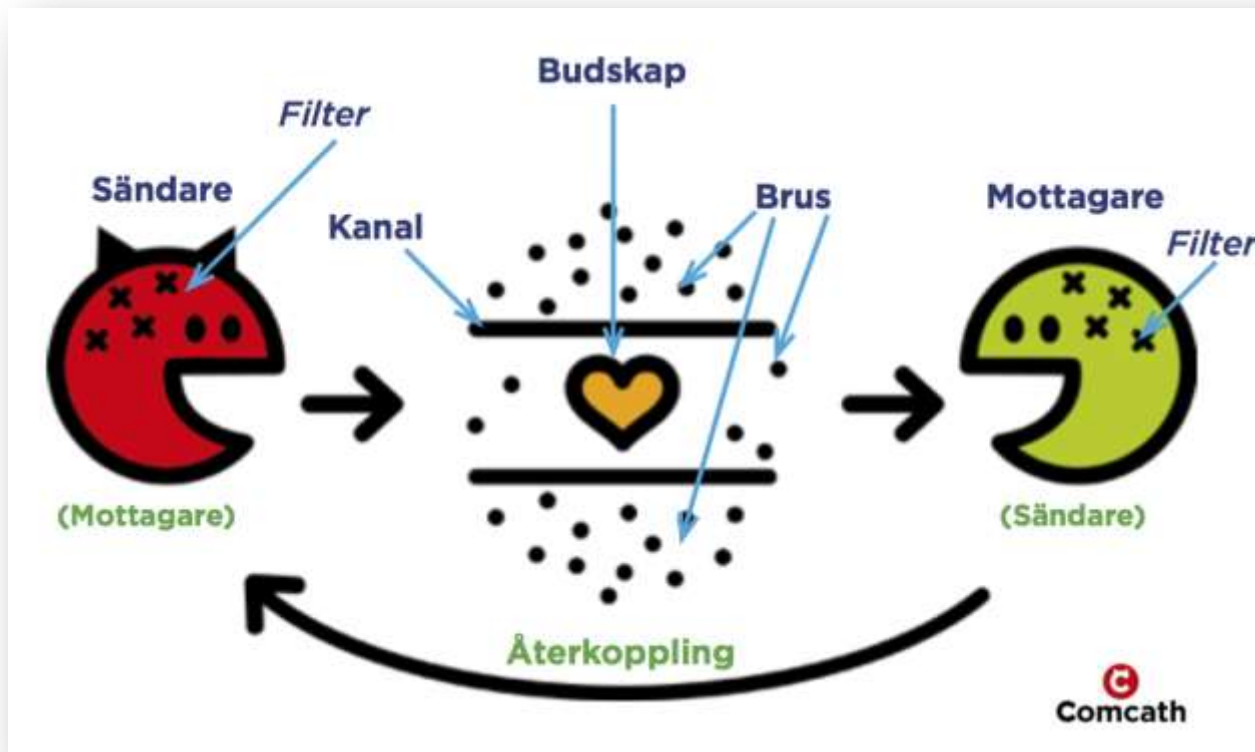
Reglementen – Arbetsordning – Delegeringsordning

Förtroendevald – Tjänsteman

VAD – HUR

- Ständigt prat om *vad-* respektive *hur-frågorna* i gränslandet mellan mig som chef och de förtroendevalda
- Ytterst bestämmer det politiska klimatet i - och utanför – organisationen vad som är politik och vad som inte är det.
- De förtroendevalda har rätten att alltid kunna politisera ett tillsynes alldagligt ämne avsett för professionen.
- **Vi** vet ju inte vad som sägs i politikernas dialoger och relationer till allmänheten eller med andra förtroendevalda. Många "dussinärenden" har omvandlats till politiskt heta potatisar.

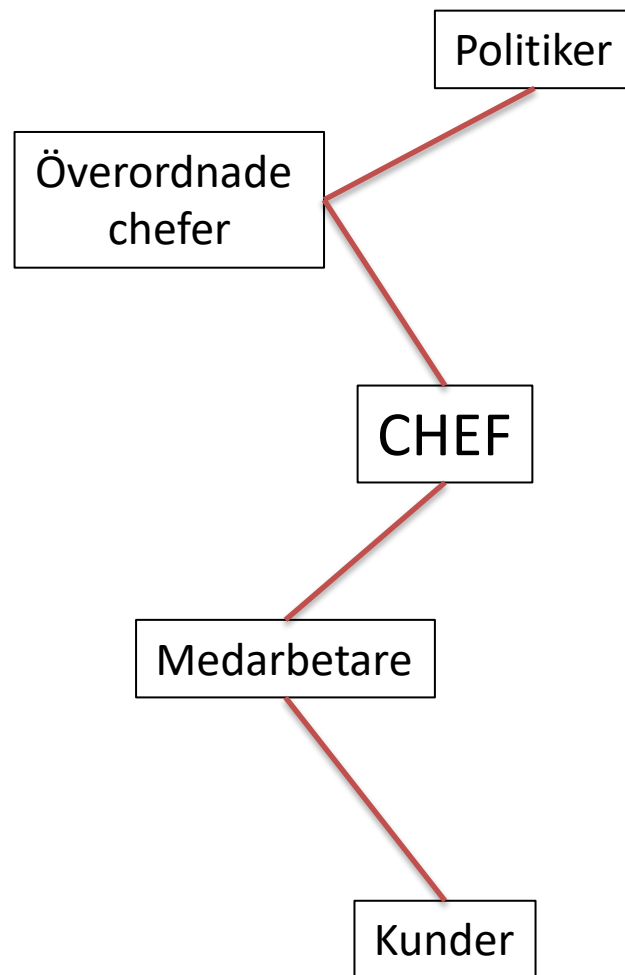
= Behov av ständig dialog kring våra roller.

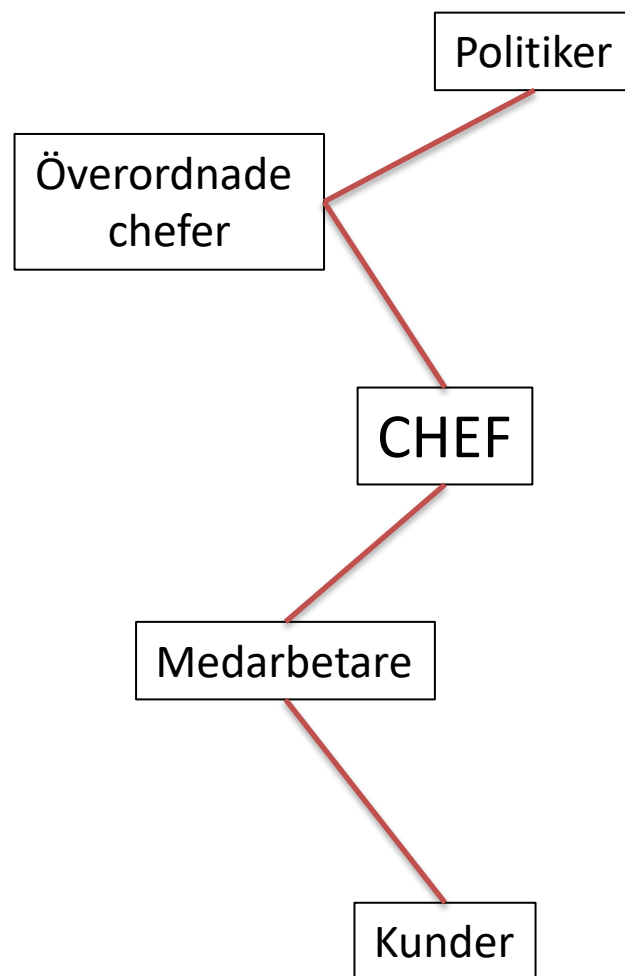
Att arbeta och leda i en politiskt styrd organisation

KOMMUNIKATION

Samspel – relationer

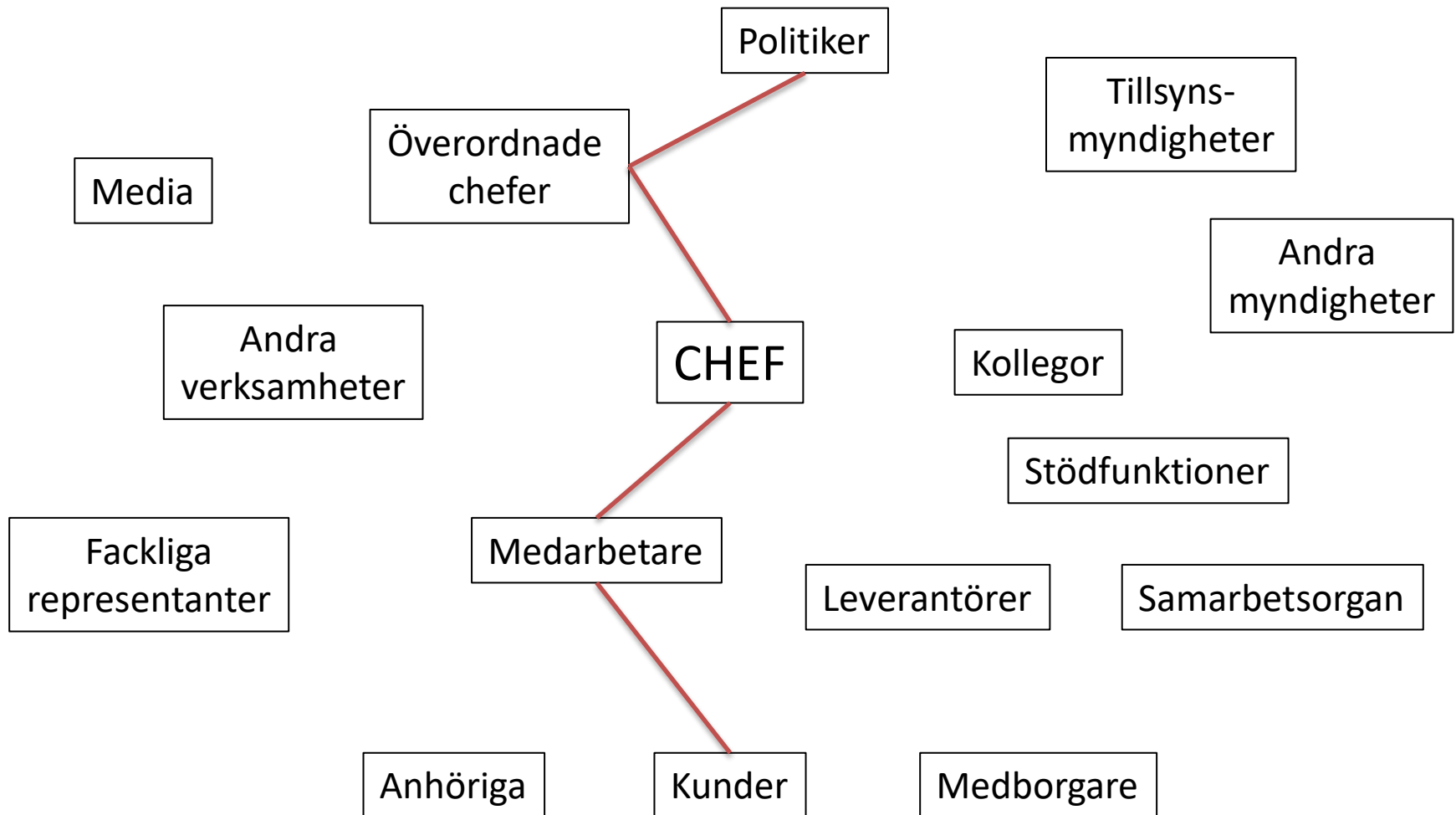

Samspel – relationer

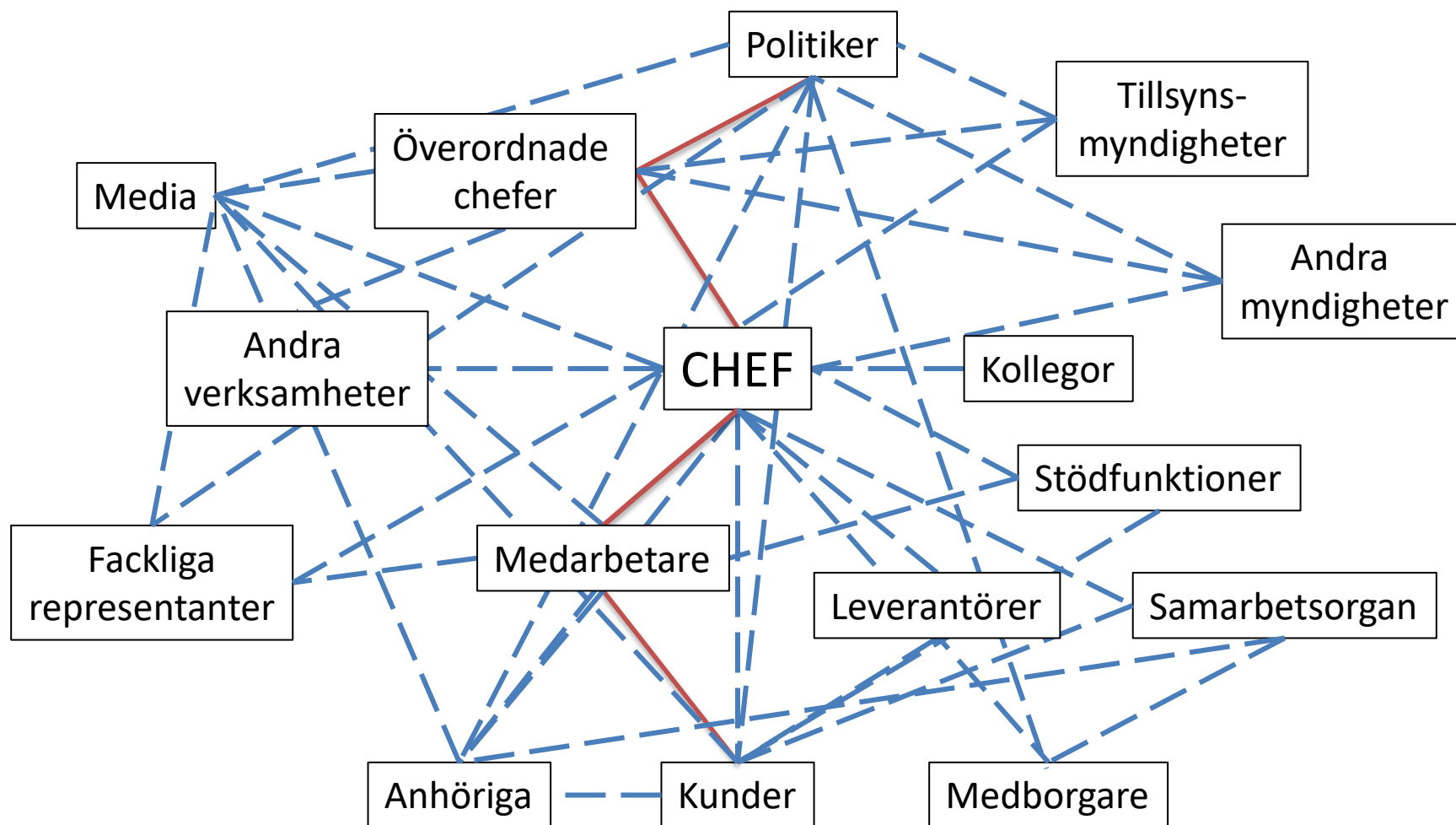

Bikupa:
Vilka andra relationer har
du som chef/din verksamhet?

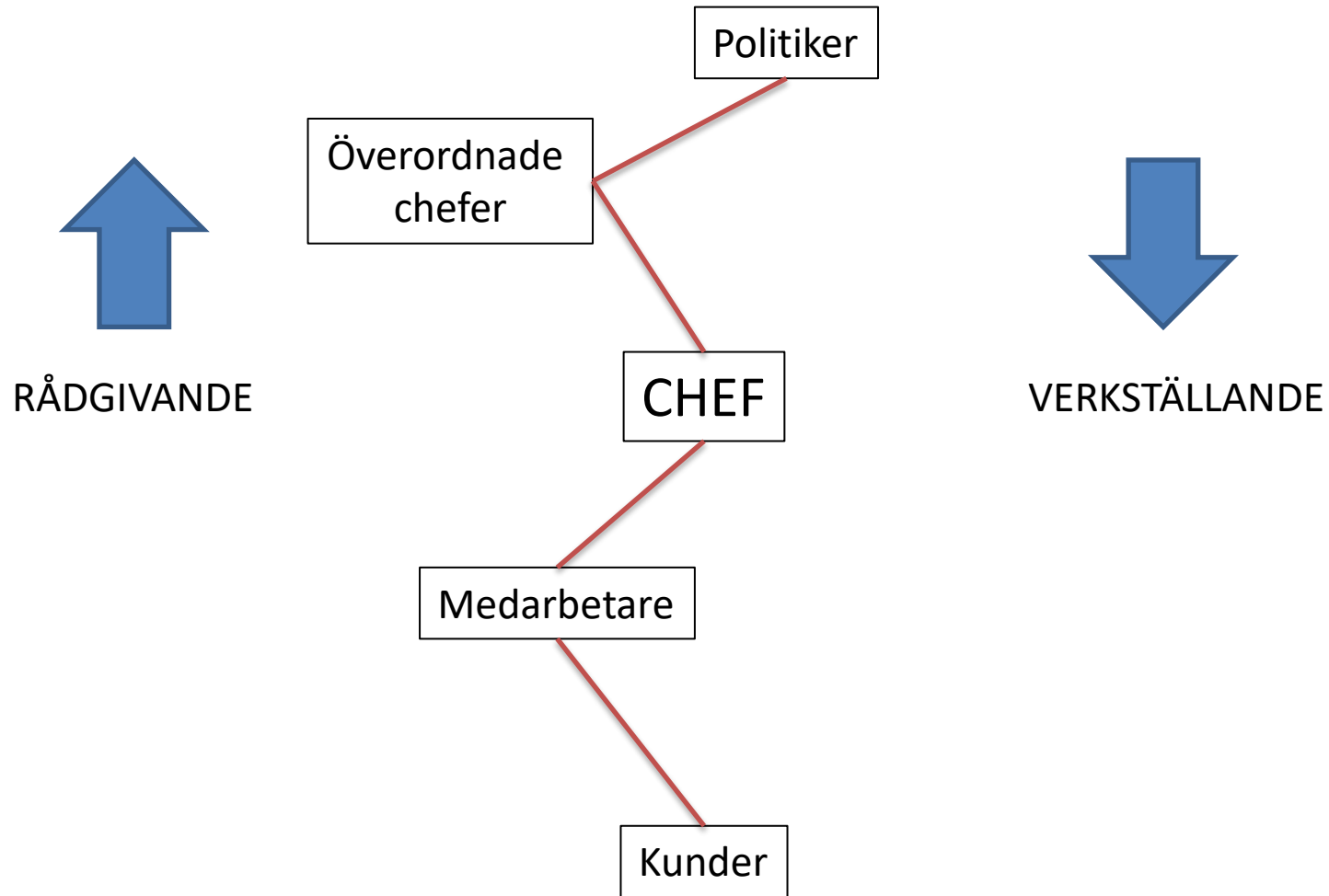
Samspel – relationer

Samspel – relationer

Samspel – relationer

Mentometer

Jag som chef är framför allt:

- a) Arbetsgivarens representant
- b) Verksamhetens representant
- c) Kommunens representant

?

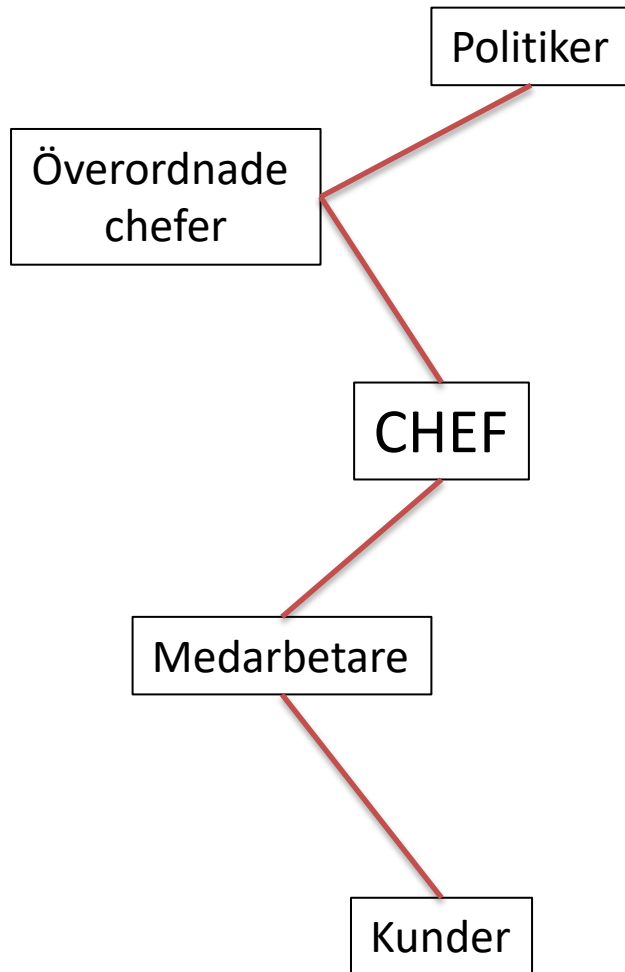
Mentometer

Jag som chef är framför allt:

- a) Arbetsgivarens representant
- b) Verksamhetens representant
- c) Kommunens representant

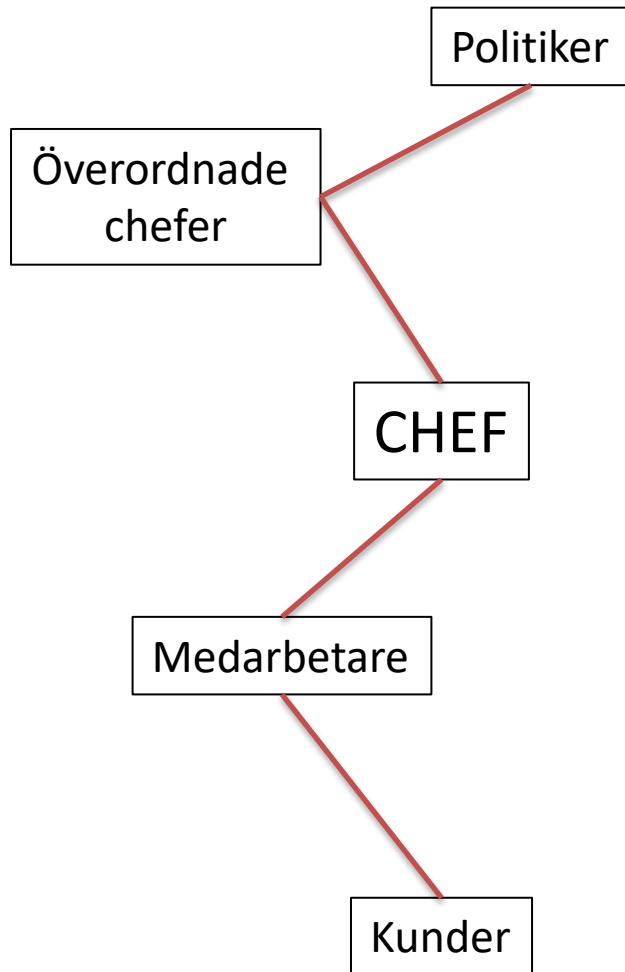
!

Före och efter beslut

- I min roll som chef, ligger ett tydligt ansvar att tillse att vi och våra anställda följer och verkställer de beslut som fattas.
 - Alternativet är uteslutet, då vi i så fall sätter oss över det demokratiska systemet.
 - Alla beslut är förstås inte lika viktiga och vi måste ibland prioritera eller få tillstånd en omprövning av ett beslut, annars **ska** de förr eller senare verkställas.
 - Efter det att beslut är fattade är det lojalitet mot besluten som bör gälla.
- Vad blir effekten om en chef ifrågasätter KF:s beslut om att t e x inrätta en kommungemensam kundtjänst?

Före och efter beslut

- Vi har givetvis all laglig rätt att ifrågasätta beslut även efteråt, men är det lämpligt att göra det? Hur skulle våra förtroendevalda uppleva en sådan handläggare/chef i förlängningen?
- *Helt annan sak om det gäller lagstridiga beslut eller beslut som strider mot allmän rim och reson, miljö och mänskliga rättigheter.*

*= Inför beslut har vi en rådgivande roll.
När beslutet är fattat har vi en verkställande roll.*

Arenor

FORMELLA STRUKTURER

Organisation
Styrssystem
Lagar
Delegering
Sammanträden
Ärenderegistrering
Samverkan
...

INFORMELLA KONTAKTYTOR

*Gemensamma forum
Chefsforum
Afterwork
Utvecklingsdagar
Vardagliga träffar i korridoren
eller på sta'n*

...

**EXTERNA
INTRESSETER**

Riksdag
Lagstiftning

Regering
Förordningar

Myndigheter
Föreskrifter

Invånare
Skattemedel

Kunder
Inflytande

Media
Insyn

HYLTE KOMMUN

Vision

Strategi,
Policy, Program, Plan,
Reglemente

P
o
l
i
t
i
k

**KOMMUN-
FULLMÄKTIGE**

**KOMMUN-
STYRELSEN**

NÄMNDER

Riktlinjer

Delegerings-
ordning

Intern kontroll

Grunduppdrag

Grundbudget
Kvalitetsnivåer

KF-nyckeltal

KF-nyckeltal
Nämndsnyckeltal

Mål

Målbudget
Målnivåer

KF-nyckeltal

KF-nyckeltal
Nämndsnyckeltal

**Nulägesanalys
+ omvärld**

Årsrapport
Delårsrapport

Månadsrapport
Prognos

T
j
ä
n
s
t

KONTOR

ENHET

Regler, rutiner
Handlingsplan
Aktivitet

Delegeringsbeslut
Intern kontroll

KF-nyckeltal
Nämndsnyckeltal

Enhetsnyckeltal

KF-nyckeltal
Nämndsnyckeltal

Enhetsnyckeltal

**Uppföljning
Resultat
Analys**

Verkställighet

Att jobba med människor

20%

**Strukturer
System
Verktyg**

80%

**Vanor
Traditioner,
Attityder,
Förutfattade meningar,
Vanemönster,
Känslor,
Rädslor,
Värden,
Övertygelser
Människosyn**

Förtroende

Uppdraget som chef innebär att jag ska

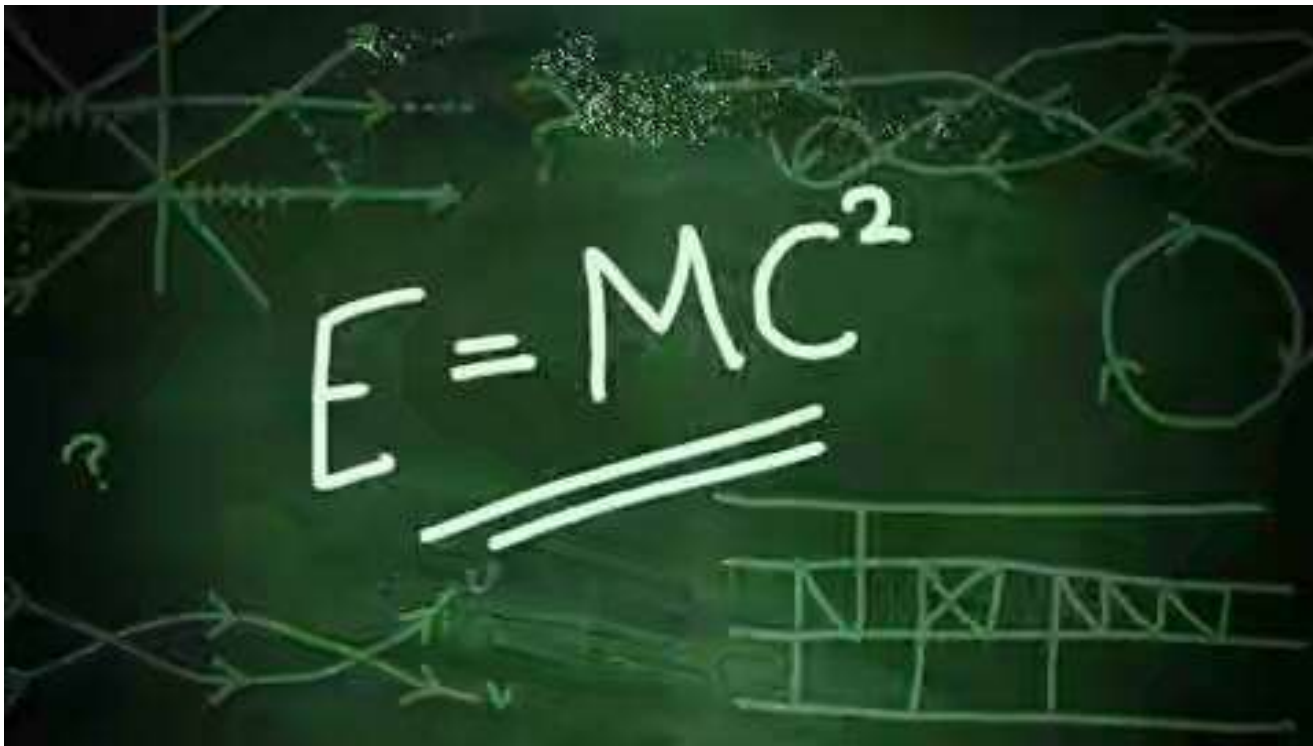
- Förhålla mig professionellt till både majoritet och opposition
- Ta fram underlag till beslut
- Skapa förståelse för tagna beslut och se till att de genomförs
- Se till att lagar, policys och riktlinjer efterlevs

Förtroende

Det innebär också att jag ska kunna hantera följande frågor (för de kommer upp...)

- Är det ok att bo på fina hotell för skattepengar? Var går gränsen – 3 stjärnor?
- Är det ok att bjuda på 1 glas vin i samband med en 60-årsmiddag? 2? 3? Sprit?
- Är det ok att t e x flyga till Stockholm?
- Är det ok att motta en lunchbjudning? En middagsbjudning? En blomma? Ett presentkort? En chokladask?
- Nolltolerans? Är det alltid bra? Hur lämnar man tillbaka en gåva snyggt?
- När är det ok att åka utomlands i tjänsten?

Att arbeta och leda i en politiskt styrd organisation

SAMMANFATTNING

Sammanfattning

- Det demokratiska systemet
 - Förståelse för den politiska dynamiken
 - Dialog kring VAD och HUR
- Samspel – relationer
 - Förståelse för min roll som chef: rådgivande och verkställande
 - Hantera formella och informella möten
 - Bygga förtroende

Tack!

anders.dryselius@hylte.se